

Överlämning av utredning om tredjelandssleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden

Erik Slottnér, civilminister

25 november 2025

Omfattningen

- Offentlig sektor gör inköp för över 1 000 miljarder kronor årligen
- Viktigt att jobba strategiskt för största möjliga nytta
- Bekämpa välfärdsbrott

Totalförsvär

- Offentlig upphandling är en del av Sveriges motståndskraft
- Fientligt sinnade stater ska inte kunna infiltrera kommuner, regioner och myndigheter via upphandlingar.
- Förslaget stärker säkerheten i kritiska sektorer som IT, energi och infrastruktur

EU-domstolens klargöranden

- EU-domstolen har klargjort att tredjelandssleverantörer utan frihandelsavtal med EU inte har samma rättigheter
- Svenska upphandlingslagar gör idag ingen skillnad – risk för bristande förenlighet med EU-rätten.
- Behov av lagändringar för att ge myndigheter möjlighet att agera och skydda nationella intressen

Uppdraget

- Lämna förslag på hur upphandlingslagarna bör ändras för att vara förenliga med EU-rätten
- Förslagen ska göra det möjligt att välja bort leverantörer från t.ex. antagonistiska stater

EU-domstolens domar

C-652/22, Kolin och C-266/22, Qingdao

- Betydande skillnad mellan olika leverantörer
- Tredjelandslleverantörer har inga rättigheter enligt EU-direktiven...
- ...förutom om staten har avtal om tillträde till unionens upphandlingsmarknad (t.ex. frihandelsavtal eller GPA)
- EU har exklusiv befogenhet på området för den gemensamma handelspolitiken

Upphandlingslagarna

- Fyra huvudsakliga upphandlingslagar i Sverige
- Ingen skillnad på leverantörer beroende på nationalitet
- Rätt till likabehandling och domstolsprövning

Bedömning och förslag

- De svenska upphandlingslagarna behöver ändras för att vara förenliga med EU-rätten
- Lagarna ska inte gälla för tredjelandslieferantörer förutom om det krävs på grund av ett avtal som garanterar tillträde till EU:s upphandlingsmarknad

Bedömning och förslag

- Upphandlande myndigheter ges möjlighet att välja om leverantörer från tredjeland ska tillåtas att delta
- Ger möjlighet att ta hänsyn till leverantörernas nationalitet och t.ex. välja bort leverantörer från antagonistiska stater

Konsekvenser

- Upphandlingslagarna blir förenliga med EU-rätten
- Upphandlande myndigheter får utökade möjligheter att välja bort leverantörer från tredjeländer när det är motiverat
- Få upphandlingar som berörs – Möjligen viss minskad konkurrens

Ikraftträdande

- 1 januari 2027